

شناسایی و کاربری مهارت های کارآفرینانه در توسعه صنعت ساختمان مبتنی بر اقتصاد اشتراکی

حسن کمالو^۱

محمد حسن ابراهیمی سرو علیا^۲

علی داوری^۳

محمد عزیزی^۴

چکیده

اقتصاد اشتراکی ابزار مطلوبی جهت شبکه‌سازی ذینفعان کلیدی در پروژه های کارآفرینی است. از طرفی کسب مهارت های لازم جهت کاربری این ابزار در صنایع مختلف حائز اهمیت است. بر این اساس هدف این پژوهش شناسایی و کاربری مهارت های کارآفرینانه در توسعه صنعت ساختمان مبتنی بر اقتصاد اشتراکی است که به صورت اکتشافی و با هدف کاربردی ارائه می شود. بر این اساس از ابزار صاحب و روش پژوهش کیفی با استفاده از استراتژی تحلیل مضمون داده‌های پژوهش گردآوری و تحلیل شده است. گردآوری داده ها تا رسیدن به حد اشباع نظری ادامه یافته است و این مهم در مصاحبه یازدهم حاصل گردیده است. جهت اطمینان از روایی پژوهش از روش های بررسی توسط اعضا و بازبینی توسط همکاران استفاده شده است. برای بررسی پایایی تحقیق از روش بازآزمون و توافق بین دو کد گذار استفاده گردیده است. یافته های تحقیق نشان داده است که تحقق مدل اقتصاد اشتراکی در پروژه های کارآفرینی صنعت ساختمان نیازمند مهارت آموزی در سطوح مختلف می باشد تا آمادگی لازم جهت شناسایی ویژگی ها پروژه، فرهنگ، نقش آفرینی نهادهای ناظر، بازاریابی، جذب سرمایه گذار، شناسایی ویژگی های مکانی و جغرافیایی، شناسایی ویژگی های بازار مالی و ویژگی ها مجریان و بنیانگذاران در راستای توسعه ی صنعت ساختمان مبتنی بر اقتصاد اشتراکی صورت پذیرد.

واژگان کلیدی: مهارت آموزی، اقتصاد اشتراکی، مهارت های کارآفرینانه، صنعت ساختمان

مقدمه

^۱ دانشجوی دکتری کارآفرینی، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران

^۲ (نویسنده مسیول) دانشیار دانشکده مدیریت دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

^۳ استادیار دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران، ایران

^۴ دانشیار دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران، ایران

در چشم انداز نوین توسعه پایدار (SDG) 'و مدل‌های کسب و کار جدید، سیستم اقتصادی نوینی با نام "اقتصاد اشتراکی" فعالیت خود را آغاز نموده و مورد توجه غالب دینفعان نظام اقتصادی قرار گرفته است. سیستم اقتصاد اشتراکی (SE) با به اشتراک گذاردن منابع، تأثیرات منفی زیست محیطی و اجتماعی را کاهش داده و هزینه‌ها را به نحوه مطلوبی مدیریت می‌کند رویکرد اقتصاد اشتراکی در راستای ارائه روش‌های مناسب برای بهبود وضعیت اقتصادی و استفاده حداکثری از منابع موجود، توجه تعداد زیادی از بازیگران اقتصادی را به خود جلب کرده است. بر این اساس، اقتصاد اشتراکی به‌عنوان یکی از روش‌های تأمین مالی کارآفرینانه مدنظر برخی از صاحب‌نظران بوده است. (بختیاری و همکاران، ۱۴۰۰) اقتصاد اشتراکی به‌عنوان یکی از ارکان اساسی رشد، در جهان کنونی شناخته شده است. (Li et al., 2019; Ma et al., 2019; Roma et al., 2019; Wang et al., 2019) و توانسته است با ارائه محصولات و خدمات متنوع در صنایع مختلف، دسترسی مقرون به صرفه و راحت؛ برای مصرف‌کنندگان فراهم آورد. (Gong et al., 2019; Yuan & Shen, 2019) اقتصاد اشتراکی مورد توجه اغلب افراد از جمله دانشمندان، پزشکان، سیاست‌گذاران و همچنین صاحبان کسب و کارها، می‌باشد. (Mokter, 2020) چراکه علاوه بر تأمین اعتبار برای سطوح مختلف کسب و کارها، توانسته است برای گروه‌های مختلف جامعه، دسترسی مقرون به صرفه و راحت خدمات و محصولات را فراهم آورد. (Wen & Siqin, 2019) برخلاف مدل‌های بازار سنتی که بر اساس مالکیت بوده است، مدل اقتصاد اشتراکی بر اساس استفاده و به اشتراک گذاری محصولات و خدمات بین دیگران شکل گرفته است (Hamari & et al, 2016) از طرفی توسعه کارآفرینی به‌عنوان یک عامل کلیدی برای اطمینان از پویایی اقتصادی معین شناخته شده است و در چگونگی دستیابی به نتایج برتر در راستای توسعه تجارت جدید و پایداری، نقش کلیدی ایفا می‌کند. تلاقی کارآفرینی و اقتصاد در جهان، در چهارسطح معرفی شده است که مشتمل بر «۱) عملکرد کارآفرینی در سطح خرد و متوسط؛ ۲) عملکرد کارآفرینی نوظهور؛ ۳) اقتصادهای با درآمد بالا و ۴) اقتصاد کارآفرینی پیشرفته» بوده است. البته نباید از نقش عوامل موثر دیگر که کارآفرینی را تحت تأثیر قرار می‌دهد؛ غفلت کرد.

به عنوان مثال، در برخی از اقتصادها، تصمیم گیری سیاسی بسیار مهم است. سیاستگذاران با تعریف سیاست ها و ایجاد زیرساخت ها، شبکه ها و سازوکارهای پشتیبانی در توسعه ی کارآفرینی نقش موثری ایفا می کنند. (Farinha et al, 2020) تلاقی اقتصاد اشتراکی و کارآفرینی، بالاخص در کشورهای در حال توسعه می تواند مزایای قابل توجهی را ایجاد نماید. تامین مالی کارآفرینانه می تواند بر اساس اصول اقتصاد اشتراکی، شکل گرفته و موجب رونق اقتصادی در هر چهار سطح مطرح شده باشد. (بختیاری و همکاران، ۱۴۰۰) در این راستا تامین مالی جمعی نیز یکی از مظاهر آشکار اقتصاد اشتراکی است که در طول دهه گذشته، ظهور و محبوبیت روزافزون تامین مالی جمعی از طریق گسترش هزاران پلتفرم آنلاین در سراسر جهان آشکار و ترویج شده است. (Shneor, 2020) در سال های اخیر، تامین مالی جمعی به عنوان روشی نوین برای مشارکت های اقتصادی کارآفرینانه ظهور پیدا کرده است تا بودجه مالی را تامین کند و اجبار موجود برای پیدا کردن سرمایه اولیه و یا منابع سنتی دیگر به منظور سرمایه گذاری را حذف کرد (Mollick, 2014). در واقع، تامین مالی جمعی، یکی از جدیدترین روش های تامین مالی مردم نهاد است که در ابتدا در کشورهای توسعه یافته و سپس در برخی کشورهای در حال توسعه به کار گرفته شده است بطوریکه کیک استارتر به عنوان موفق ترین پلتفرم تامین مالی جمعی از تاریخ شروع بکار خود یعنی ۲۰۰۹ تا به این لحظه به تامین مالی ۱ / ۴ میلیارد دلار رسیده است (Dai and zhang, 2019). با توجه به ماهیت کارآفرینی و پروژه های ساختمانی که براساس مشارکت گروهی بنا نهاده شده است، این روش می تواند، شیوه موثقی جهت تامین سرمایه مورد نیاز کارآفرینان و طرح های دانش بنیان و ساختمانی باشد یا این روش می تواند سبب رشد کارآفرینی گردد. بدیهی است که استارت آپ ها و شرکت های نوپا نقش مهمی در اقتصادهای مبتنی بر دانش ایفا می کنند و منبع کلیدی برای شغل های جدید، نوآوری های بنیادین، رشد، بهره وری و ابزاری برای توسعه اقتصادی هستند. با این وجود، شرکت های جوان همواره از محدودیت های تامین مالی رنج می برند تا جایی که رشدشان محدود و بقایشان تهدید می شود. فقدان جریان مالی داخلی و وثیقه، اطلاعات

^۱Knowledge-based economies

^۲Radi cal i nnovat i ons

نامتقارن و ... از دلایل اصلی مشکلات آنها در افزایش سرمایه خارجی است. با توجه به اهمیت شرکت‌های جوان و نوآور و تأمین مالی خارجی این شرکت‌ها، بررسی نوع سرمایه‌گذاری از ضروریات توسعه کارآفرینی است. تأمین مالی جمعی، به ویژه برای کسب‌وکارهای نوپایی که در تلاش برای تبدیل یک ایده به یک کسب‌وکار عملی هستند و شرکت‌های تازه تاسیسی که در پی تحقق هدف حفظ و یا رشد منابع مالی خود هستند؛ مناسب است (Stemler, 2013). علاوه بر این، اغلب برای کسب‌وکارهای جوان دسترسی به بازارهای سرمایه سنتی هزینه بر و گران است. لذا، تأمین مالی مناسب یکی از مشکل‌ترین و پیچیده‌ترین عناصر در فرآیند راه‌اندازی کسب و کارهای کارآفرینانه است و سرمایه‌گذاری جمعی، به سرعت تبدیل به وسیله‌ای برای کمک به کارآفرینان نوآور جهت تولید محصولات خود شده و به عنوان یکی از راه‌های نوآورانه مطرح می‌گردد که سازمان‌های کوچک از آن طریق می‌توانند در زمان بحران مالی به سرمایه دسترسی داشته باشند (Stanko & Henard, 2017). بنابراین، موارد مذکور و دیگر عوامل، مانند کمبود سرمایه ناشی از بحران مالی جهانی و رشد در سایر اشکال تأمین مالی جمعی، به ظهور پدیده اقتصاد اشتراکی و سرمایه‌گذاری جمعی در سال‌های اخیر کمک کرده است (Paschen, 2017). به زعم کوپاسوامی و بایوس (۲۰۱۷) نیاز به شناخت عوامل موثر در به موفقیت رسیدن پروژه‌های اقتصاد اشتراکی و تأمین مالی جمعی بیشتر احساس می‌شود (Kuppuswamy & Bayus, 2017). و بررسی نتایج ناشی اقتصاد اشتراکی، یک گام ضروری برای درک بهتر تأثیر سرمایه‌گذاری جمعی بر نوآوری تکنولوژیکی محسوب می‌گردد (Stanko & Henard, 2017). در پژوهش‌های اخیر بیشتر به موضوعات و عواملی نظیر مفهوم اقتصاد اشتراکی، کاربرد آن در حوزه‌های مختلف، نوآوری و یادگیری در پروژه‌های تأمین مالی جمعی، چرخه زندگی راه‌اندازی یک کسب‌وکار و تأمین مالی جمعی، برخی عوامل موثر بر موفقیت این پروژه‌ها از جمله احساس دستیابی به هدف، کاربرد این روش در پروژه‌های اجتماعی پرداخته شده است. بنابراین براساس جست‌وجوی صورت گرفته در متون علمی و تحقیقات انجام شده، تاکنون در مجلات اصلی کارآفرینی و مدیریت و هم‌چنین در متون تحقیقاتی داخلی به مساله‌ی حاضر پرداخته نشده است و از آنجا که

در این میان صنعت ساختمان به دلیل صنعت پیشران بودن به کمک های مالی نیاز دوچندانی دارد. میزان پیچیدگی ها و مشقت های تامین مالی در صنعت ساختمان و پروژه های عمرانی نسبت به تمامی موارد فوق الذکر دو چندان است. یکی از چالش های صنعت ساختمان تامین اعتبار و بودجه عمرانی است که معمولاً از لحاظ رقمی و ارزش ریالی، بسیار بالا است. لذا کارآفرینان و فعالان صنعت ساختمان و پروژه های عمرانی همواره درگیر چالش فرایند تامین مالی هستند. با توجه بر اینکه نظام اقتصادی ایران یک نظام بانک محور است و ۸۵ درصد تامین مالی از طریق بانک ها صورت می پذیرد بایستی خاطر نشان کرد که گزارش بانک مرکزی در سال ۱۳۹۸ نشان می دهد که در ۸ ماهه ابتدایی ۶ میلیون و ۲۸۸ هزار فقره وام بانکی اعطا شده است که به طور میانگین ارزش هر وام ۸۴,۵ میلیون می شود. این در حالی است که سرانه ارزش هر وام در صنعت و معدن معادل ۶۴۵ میلیون تومان است که ۱۰ برابر ارزش وام پرداختی در بخش مسکن و ساختمان بوده است (فتحی، عزیزی، & محمودزاده، ۱۳۹۹). لذا لزوم توجه به اقتصاد اشتراکی و تامین مالی جمعی در این صنعت می تواند تأثیرات مثبت زیادی داشته باشد و به شکوفایی صنعت به خصوص کسب و کارهای نوپای این صنعت کمک شایانی نماید. تامین مالی جمعی یک اقدام مالی نوآورانه است که به طور فزاینده ای در حمایت از نوآوری ها و ابتکارات پایدار سهیم است. با این حال، تحقیقات نظریه محور کمی به اهداف توسعه پایدار به تامین مالی جمعی اختصاص یافته است. بسیاری از سرمایه گذاری های مشترک کارآفرینانه جدید بر مبنای تکنولوژی آغاز می شوند. چرا که احتمال اینکه شرکت های کارآفرینانه و استارت آپ ها بسیاری با تکیه بر خود از تمامی دانش و مهارت لازم برای بهره برداری از چنین فرصت هایی برخوردار باشد، بسیار پائین است. اخیراً مدل های جایگزین تامین مالی عادی افزایش داشته است. در این میان، سرمایه گذاری جمعی به عنوان یک منبع محبوب تشکیل سرمایه در زمینه های مختلف (اجتماعی، فناوری، هنرهای نمایشی، املاک و مستغلات، و موسیقی) مطرح شده است (Paschen, 2017). بر این اساس توجه به مقوله اقتصاد اشتراکی و تامین مالی جمعی مسیری مناسب برای توسعه ی این صنعت محسوب می شود اما بهره مندی از این فرایند نیازمند توسعه ی مهارت هاست مهارت ها قابل آموزش و قابل یادگیری است بر این اساس سیاست گذاری و توجه سازمان های متولی می تواند تسهیلگر و پیشران این فرایند باشد.

پیش از این نیز در داخل کشور شاهد تجمعات خودجوش مجامع و محافل عمومی، بوده ایم که سرمایه‌های اندک خود را تجمیع کرده و در اختیار فعالان اقتصادی قرار داده یا در امور خیریه، مصارف عمومی و عام‌المنفعه هزینه میکردند (بهاری‌فر و همکاران، ۱۳۹۵). اما رویکرد حاضر به عنوان یک استراتژی کاربردی می‌تواند مثمر ثمر باشد.

در جامعه جهانی و در سال ۲۰۱۰، تامین مالی جمعی صنایع نسبتاً کوچک به حدود ۸۸۰ میلیون دلار در سراسر جهان رسید. همچنین در سال ۲۰۱۵، صنعت تامین مالی جمعی جهانی در حدود ۳۴,۴ میلیارد دلار تخمین زده شده است (Paschen, 2017). پروژه‌های تامین مالی جمعی می‌توانند دامنه وسیعی در اهداف و مقدار آنها داشته باشند که از پروژه‌های هنرمندانه‌ی کوچک تا کارآفرینانی که در جستجوی صدها هزار دلار برای بودجه اولیه شروع تجارت به عنوان یک راه چاره و سرمایه‌گذاری‌های ثابت در فعالیتهای اقتصادی سنتی ادامه دارند (Schwienbacher & Larralde, 2010). لذا سوال اصلی تحقیق حاضر به ترتیب زیر مطرح می‌شود:

مهارتهای کارآفرینانه در توسعه صنعت ساختمان مبتنی بر اقتصاد اشتراکی کدام است؟

مروری بر مبانی نظری پژوهش

بختیاری و همکاران (۱۴۰۰) در تحقیقی با عنوان « واکاوی مفهومی اقتصاد اشتراکی در راستای طراحی چارچوبی برای تامین مالی کارآفرینانه » مطرح کردند؛ رویکرد اقتصاد اشتراکی در راستای ارائه‌ی روش‌های مناسب برای بهبود وضعیت اقتصادی و استفاده حداکثری از منابع موجود، توجه تعداد زیادی از بازیگران اقتصادی را به خود جلب کرده است. اقتصاد اشتراکی به‌عنوان یکی از روش‌های تامین مالی کارآفرینانه مدنظر برخی از صاحب‌نظران بوده است. با این وجود سردرگمی زیادی در این زمینه وجود دارد و اتفاق نظر بر نحوه انجام آن وجود ندارد. یک دلیل مهم برای عدم ثبات در این زمینه، نبود پژوهش‌های جامع و تعریف مشخص از مفهوم اقتصاد اشتراکی است. این پژوهش با هدف واکاوی مفهومی اقتصاد اشتراکی و طراحی چارچوبی یکپارچه برای تامین مالی کارآفرینانه انجام شده است. چارچوب ارائه شده مسیر مشتمل بر «اشتراک منابع، اشتراک فناوری، اشتراک مدل‌های کسب و کار و اشتراک بازار» را برای واکاوی مفهومی

اقتصاد اشتراکی در راستای تامین مالی کارآفرینانه ارائه داده است که می تواند بیش های ارزشمندی برای پیشرفت پژوهش ها در این حوزه را فراهم آورد.

وطني و همکاران (۱۴۰۱) در تحقیقی با عنوان « ارائه الگوی توسعه پایدار اجتماعی مبتنی بر مهارت آموزی و کارآفرینی » مطرح کرد؛ جذب تسهیلات دولتی، سیاست های حمایتی دولت، حمایت از کارآفرینان و مهارت آموزان و استراتژی های حاکمیتی جهت توسعه مهارت آموزی ضروراست. از طرفی عواملی چون به روز رسانی تجهیزات فناورانه، برگزاری دوره های آموزشی در حوزه کارآفرینی و مهارت آموزی، ایجاد سامانه اطلاعاتی جهت زمینه سازی کارآفرینی و مهارت آموزی، تخصیص منابع مورد نیاز زمینه کارآفرینی و مهارت، آموزی و ارزیابی عملکرد کارآفرینانه در سازمان ضرورت دارد. بعلاوه، مقوله اصلی فرهنگ کارآفرینی و مهارت آموزی شامل ۴ مقوله فرعی است که مشتمل بر: فرهنگ نوآورانه منعطف، ایجاد سیستم تشویق و ترغیب، کارآفرینی و مهارت آموزی، پذیرش ایده و طرح های نوین افراد و فرهنگ عمل گرایانه می باشد. همچنین مدیریت کارآفرینی و مهارت آموزی شامل ۵ مقوله فرعی مشتمل بر: سبک مدیریتی سازمان، تدوین استراتژی های کارآفرینی و مهارت آموزی، تسهیل قوانین جهت حمایت از توسعه کارآفرینی و مهارت آموزی، ارائه نوآوری در مدیریت و تدوین اهداف کوتاه و بلند مدت مدیریتی می باشد. مقوله اصلی جهت گیری استراتژی کارآفرینی و مهارت آموزی که شامل ۵ مقوله فرعی که عبارتند از: مشارکت ذینفعان در برنامه ریزی، شناسایی نیازهای سازمان، برنامه ریزی کوتاه و بلندمدت، تعیین اهداف کارآفرینانه و تعیین چشم انداز کارآفرینانه می باشد.

در تحقیقی دیگر گربر و هیو در تحقیقی کیفی و با مصاحبه نیمه ساختاریافته، به دسته بندی زیر رسیدند: (۱) عوامل انگیزاننده از نظر صاحبین پروژه: جذب سرمایه، گسترش آگاهی از کار، ایجاد ارتباط با دیگران، کسب ستایش و تایید دیگران، حفظ کنترل بر پروژه و یادگیری مهارت های جدید تامین مالی. (۲) عوامل انگیزاننده از نظر حامیان پروژه ها: کسب پاداش، کمک به دیگران، بودن به عنوان بخشی از جامعه، حمایت از یک هدف. (۳) عوامل بازدارنده از نظر صاحبین پروژه ها: ناتوانی

در جذب حامیان، ترس از شکست و در معرض عموم قرار گرفتن، تعهد نسبت به زمان و منابع.

۴) بی‌اعتمادی نسبت به استفاده‌سازان پروژها از منابع مالی (Huili et al, 2016)

جیان و شین^۱ نیز به موضوع تأمین مالی جمعی در روزنامه‌نگاری پرداختند و دریافته‌اند؛ اگرچه باور به آزادی در ارائه محتوا، ناعدوستی و مشارکت برای جامعه‌شان قویترین انگیزه‌های اظهار شده توسط حامیان روزنامه‌نگاری تأمین مالی شده بود، سرگرمی و پشتیبانی از خانواده و دوستان نیز به عنوان پیش‌بینی‌های واضح برای سطح بالایی از مشارکت، پدیدار گردیده‌اند. نکته مهمی در این خصوص قابل ذکر می‌باشد، ماهیت این دو انگیزاننده مهم پیشنهاد می‌کند که روزنامه‌نگاری تأمین مالی جمعی شده، حداقل در حالت اجرایی فعلی اش، ممکن است یک منبع خوب تأمین مالی برای یک بار سرمایه‌گذاری باشد، اما آن احتمالاً نمی‌تواند به عنوان یک مدل پایدار برای تأمین مالی منظم تولید خبر در نظر گرفته شود. (Jian and Shin, 2015) هویلی^۲، ژنژن و تاو نیز به مطالعه انگیزه‌های مشارکت سرمایه‌گذاران تأمین مالی جمعی پاداش محور پرداخت. محققان نتیجه گرفتند که ۱) همدلی حامیان و اعتبار درک شده از یک پروژه تأمین مالی جمعی خیرخواهانه، نقش‌های قدرتمندی در تعیین قصدشان به اهدای پول، ایفا می‌کند. ۲) شواهدی در رابطه با تاثیر مثبت کیفیت وب‌سایت و کیفیت محتوای پروژه بر همدلی و اعتبار درک شده، ارائه شده است. ۳) قابل توجه است که اعتبار و شهرت آغازگر، به شکل مثبتی با اعتبار درک شده در ارتباط است، در حالی که محبوبیت پروژه به شکل مثبتی با همدلی در ارتباط می‌باشد. ۴) نتایج مربوط به تاثیر ویژگی‌های تکنولوژیک (کیفیت وبسایت) بر همدلی، علاوه بر تایید وجود رابطه مثبت میان این دو، منجر به شناسایی امنیت، قابلیت ناوبری، جاذبه‌های بصری و راحتی پرداخت به عنوان عوامل تاثیرگذار بر کیفیت وب‌سایت گردیده است (Huili et al, 2015). ژائو^۳ (۲۰۲۰) به بررسی عوامل کلیدی تأثیرگذار بر قصد تأمین مالی جمعی حامیان پرداختند و ۵ عامل شناسایی کردند که عبارتند از: ۱) تعهد تأثیری مثبت و قابل توجه بر قصد تأمین مالی دارد ۲) ریسک درک شده دارای ارتباط مثبتی با قصد تأمین مالی بوده است، درحالی‌که باور مرسوم این است که ریسک درک شده، تاثیر

^۱.Jian & Shin

^۲. Huili

^۳. Junge

منفی بر قصد استفاده دارد. ۳) ریسک درک شده و تعهد عواملی هستند به طور مستقیم بر قصد تأمین مالی حامیان تأثیر می گذارند. ۴) نوآوری درک شده محصول، تأثیر منفی بر ریسک درک شده دارد. یعنی اگر حامی یک محصول را نوآورانه تلقی کند، ریسک درک شده اش پایین تر خواهد بود. ۵) فرض اولیه پژوهش مبنی بر این بود که مشارکت در محصول بر ریسک درک شده تأثیر گذار است، اما وجود این ارتباط، تایید نشده است (Zhao et al, 2017). دیوید سون و پور موانعی که هنرمندان در استفاده از پلتفرم های تأمین مالی جمعی با آنها مواجه می شوند را از بعد شخصیت، تأثیر عواطف و درخواست از افراد محترم برای چندین دفعه را بررسی کردند. دریافتند که ۱) افراد درونگرا در استفاده از تأمین مالی جمعی شانس موفقیت کمتری دارند. ۲) افراد درونگرا در استفاده از تأمین مالی جمعی لذت کمتری می برند. ۳) افرادی که در استفاده از این روش تأمین مالی لذت کمتری می برند امکان استفاده مجدد آنها از این روش برای تأمین مالی بسیار کاهش می یابد. همچنین موانع استفاده از تأمین مالی جمعی با توجه به ویژگی های اجتماعی عبارتند از: ۱) نداشتن شمه اجتماعی گسترده می تواند از موانع استفاده از تأمین مالی جمعی باشد چرا که شمه اجتماعی گسترده تر امکان موفقیت تأمین مالی از این طریق را افزایش می دهد. ۲) وابستگی کمتر جویندگان سرمایه به افرادی که در پروژه تأمین مالی شرکت کرده اند امکان لذت بردن از این روش تأمین مالی برای صاحب پروژه را افزایش می دهد. ۳) هرچه تعداد افرادی که جویندگان سرمایه از قبل می شناختند، مشارکت بیشتری در تأمین مالی پروژه داشته باشند امکان استفاده مجدد جویندگان سرمایه از تأمین مالی جمعی کمتر می شود. (آزاد رنجبر، و همکاران، ۱۳۹۵) بی، لیو و عثمان (۲۰۱۷) تأثیر اطلاعات آنلاین بر تصمیم گیری های سرمایه گذاری، در تأمین مالی جمعی مبتنی بر پاداش را بررسی کردند. کیفیت اطلاعات و تبلیغات دهان به دهان اثرات مثبت قابل توجهی بر تصمیمات سرمایه گذاری تأمین کنندگان سرمایه دارد. نتایج این تحقیق نشان داد معرفی پروژه با جزئیات بیشتر و ویدئوهای با کیفیت تر باعث می شود سرمایه گذاران احساس کنند پروژه از کیفیت بالاتری برخوردار است و تعداد "لایک" های بیشتر باعث می شود آنها فکر کنند پروژه از محبوبیت بالاتری برخوردار است. همچنین ارائه اطلاعات اصلی و اطلاعات فرعی در مورد پروژه

^۱. Davidson and Poor

^۲. Bi et al

تقریباً اثرات یکسانی دارند در حالی که اطلاعات اصلی برای تأمین مالی پروژه‌های علمی و تکنولوژیکی و کشاورزی مهمتر به نظر می‌رسیدند اطلاعات فرعی برای پروژه‌های وابسته به سرگرمی و هنری نقش پررنگ تری در ترغیب افراد به سرمایه‌گذاری داشتند. جوزفی، دین، آلبرت و فیتزا (۲۰۱۷) به مطالعه نقش جامعه در موفقیت پروژه‌های تأمین مالی جمعی و ارائه شواهدی از تأثیر فرهنگ جوامع در موفقیت پروژه "نجات تئاترهای محلی" پرداخت. محققان با بررسی ۳۱۶ پروژه در این حوزه دریافتند که تأثیر فرهنگ در موفقیت تأمین مالی جمعی قابل توجه است و مشاهدات نشان داد موفقیت پروژه‌های تأمین مالی جمعی به فرهنگ جوامعی که در تأمین مالی برای آن پروژه‌ها شرکت دارند مربوط می‌شود. (Josefy et al, 2017) زرنندی، عساکره و افشارپور به شناسایی انگیزه‌های مشارکت‌کنندگان در پلتفرم‌های برتر جهان پرداختند. براساس مطالعه صورت گرفته بر سایت‌های مربوط به ۶۶۶ پلتفرم برتر جهان و با توجه به انگیزه‌های مشارکت‌کنندگان در پلتفرم‌ها، مشاهده شده است که ۴۰ درصد از افراد با انگیزه اهدا، ۹۵ درصد با انگیزه خرید سهام، ۹۶ درصد با انگیزه پاداش و ۶۰ درصد با انگیزه وام به این پلتفرم‌ها مراجعه کرده‌اند. یافته مهم این پژوهش، شناسایی روند تغییرات انگیزه افراد مشارکت‌کننده در سال‌های گذشته است. این روند بیانگر این است که انگیزه افراد برای مشارکت در این پلتفرم‌ها در سال‌های اخیر به سمت خرید سهام متمایل تر بوده است. (زرنندی و همکاران، ۱۳۹۴) آزادرنجبر، چاوشی و منطقی (۱۳۹۵) الگویی بومی برای تأمین مالی جمعی موفق مناسب برای ایران ارائه کردند. یافته‌های کیفی در ابتدا نشان داد کیفیت پروژه، مشخصات پروژه، بازگشت سرمایه، عوامل جغرافیایی، وجود مشوق‌ها و اعتبار عوامل تأثیرگذار هستند. اما در بخش تحلیل دریافتند که مولفه‌های "کیفیت پروژه"، "عوامل جغرافیایی" و "مشوق‌ها" هیچ‌گونه رابطه معناداری با موفقیت پروژه‌ها در تأمین سرمایه از طریق روش تأمین مالی جمعی ندارد. مولفه‌های "بازگشت سرمایه" و "اعتبار" به شکل معناداری بر موفقیت یک پروژه در تأمین مالی از این طریق تأثیرگذار است. درخصوص "مشخصات پروژه" و تأثیرات آن بر تأمین مالی جمعی موفق پروژه‌ها، به دلیل عدم پایداری گویه‌های آن، امکان اظهار نظر وجود ندارد.

روش شناسی تحقیق

هدف این پژوهش شناسایی و کاربست مهارت های کارآفرینانه در توسعه صنعت ساختمان مبتنی بر اقتصاد اشتراکی است که به صورت اکتشافی و با هدف کاربردی ارائه می شود. بر این اساس با ابزار مصاحبه و روش پژوهش کیفی با استفاده از استراتژی تحلیل مضمون داده های پژوهش گردآوری و تحلیل شده است. گردآوری داده ها تا رسیدن به حد اشباع نظری ادامه یافته است و این مهم در مصاحبه یازدهم حاصل گردیده است. جهت اطمینان از روایی پژوهش از روش های بررسی توسط اعضاء و بازبینی توسط همکاران استفاده شده است. برای بررسی پایایی تحقیق از روش بازآزمون و توافق بین دو کد گذار استفاده گردیده است. در ادامه و در شکل (۱) پیازه فرایند تحقیق ارائه شده است.

شکل (۱) پیازه فرایند پژوهش

یافته ها

در این بخش گام های طی شده جهت کدگذاری سه مرحله ای (کد باز، کد محوری و کد گزینشی) گردید. نتایج حاصل در جدول (۱) نشان داده شده است:

جدول (۱) کد گذاری داده ها مربوط به مهارت آموزی در صنعت ساختمان مبتنی بر اقتصاد اشتراکی

کد گزینشی	کد محوری	کد باز
مهارت های فرهنگی	فرهنگ عمومی جامعه	فرهنگ‌سازی و فرهنگ عمومی جامعه بر سرمایه‌گذاری اشتراکی می‌تواند در تامین مالی جمعی تاثیرگذار باشد.
	ملاحظات دینی و شرعی	اطلاع رسانی و آموزش ملاحظات دینی و شرعی سرمایه گذاری در تصمیم گیری موثر است.
	اصول فرهنگی کسب و کار	شناخت اصول فرهنگی کسب و کار از مهارت های لازم است که کارآفرینان حوزه صنعت ساختمان میبایست اشراف داشته باشند.
شناخت قوانین دولتی و نهادهای ناظر	وضع قوانین و مقررات	نقش قوانین و مقررات دولتی مهم است. بازنویسی، اصلاح و تدوین قوانین جدید لازم است.
	محیط سیاسی و شبکه سازی	شناخت محیط سیاسی از اهمیت ویژه ای برخوردار است. بوروکراسی اداری و محیط سیاسی باید سیال و روان باشد.
	نظارت و ارزیابی	ارزیابی نسبت به ارزیابی اولیه با نظارت بر حسن اجرای طرح، و شناخت مولفه ها و شاخص های ارزیابی حائز اهمیت است.
	شناسایی وضعیت اقتصاد کلان	بازدهی ناشی از رشد بازار و تورم و بازدهی ناشی از فرایند و عملیات در صنعت ساختمان مهم است بر این اساس لازم است کارآفرینان این حوزه مهارت های شناخت محیط کسب و کار و وضعیت اقتصاد کلان را تا حدودی اشراف داشته باشند.
	شناخت فعالان بازار سرمایه و پلتفرم ها	شناخت فعالان بازار سرمایه و پلتفرمها برای مشارکت در تامین مالی جمعی در صنعت ساختمان اهمیت دارد.
	شیوه های اطلاع رسانی	تحلیل و پرزنت خوب پروژه و عوامل پلت فرم مهم است.
آشنایی با روش های اطلاع رسانی و کمپین بازاریابی	کمپین تبلیغات	آموزش انواع بازاریابی و نقش تبلیغات و کمپین اطلاع رسانی و سازکار آن مهم است.
	برندینگ	بعد آگاه سازی و تبلیغات مهم است و برندینگ و بازاریابی مهم هست. برند سازی در سطوح فردی و سازمانی حائز اهمیت است.
	برگزاری رویدادها	توانایی برگزاری رویدادهای تخصصی و جشنواره ها و رویدادهای مالی جهت جذب سرمایه گذار حائز اهمیت است.

مهارت های ارتباط با مشتریان	داشت مهارت ارتباط با مشتریان بسیار ضروری و موثر است.
شناخت ویژگی های سرمایه گذاران	شناخت ویژگیهای شخصیتی و رفتاری سرمایه پذیر ها مهم است.
انگیزه های سرمایه گذاری	انگیزه و سطح توقع سرمایه گذاران اهمیت دارد.
شناخت بازار های موازی	بیشترین توجه در صنعت ساختمان پیش فروش است ولی باید به روشهای دیگر و موازی نیز توجه کرد.
ویژگی های رفتاری	شناخت و پیش بینی ویژگیهای شخصیتی و رفتاری سرمایه پذیر ها مهم است.
تجربیات پیشین	ویژگیهای شخصیتی سرمایه پذیر ها مهم است و اعتماد به تجربه پیشین و نحوه عملکرد و نام و نشان تجاری آنها بستگی دارد. اگر عملکرد آنها خوب نباشد برای بار دوم سرمایه گذاری تکرار نمی شود. بنابراین مهارت ارزیابی روندهای پیشین لازم است.
شناخت ویژگیهای مکانی و جغرافیایی	پتانسیل شهری
	پتانسیل شهری بسیار بالایی برای تحقیقات و تحلیل های دانشگاهی و علمی در صنعت سرمایه گذاری جمعی وجود دارد.
	زیر ساخت های شهری
	پتانسیل بسیار بالایی در زیر ساخت های شهری وجود دارد که شناختن این فرصت ها نیاز به مهارت کارآفرینانه دارد.
	زیر ساختهای فناورانه
	استفاده از زیر ساخت های فناورانه و اقتصادی برای راه اندازی هر چه بیشتر پروژه های کارآفرینانه با سرمایه خرد نیاز به مهارت آموزی دارد.
ارزیابی موقعیت مکانی پروژه	شناخت لوکیشن و موقعیت جغرافیایی پروژه خیلی مهم است و در تقاضای محصول اهمیت دارد.
ارزیابی فاصله ی پلتفرم و مجریان	توان ارزیابی موقعیت مکانی پروژه و فاصله تا پلتفرم و مجریان حائز اهمیت است.
ویژگی های مجریان و بنیانگذاران	حجم سرمایه گذاری
	توانمندی و تخمین حجم سرمایه گذاری مجریان و بنیان گذاران برای مشارکت در تامین مالی جمعی در صنعت ساختمان اهمیت دارد.
شناخت میزان امنیت پلتفرم	توانایی شناخت پلتفرم ها و میزان امنیت آنها مهم است.

	تعهدات	شناخت تعهدات سازندگان بزرگ و شرکتهای و مسائل حقوقی از مهارت‌هایی است که اهمیت دارد
	ویژگی‌های شخصیتی	شناخت سوابق قبلی و ویژگیهای شخصیتی سرمایه‌گذاران در رفتار جدید موثر است.
	شناخت اعتبار سازنده و سرمایه‌پذیر	اطمینان نسبت به پلتفرم و سرمایه‌پذیر خیلی موثر است و در سرمایه‌گذاری مسکن یکی از آیتم‌ها امنیت در سرمایه‌گذاری است.
ویژگیهای پروژه	مهارت تدوین برنامه کسب و کار	توانایی نوشتن طرح کسب و کار از مهارت‌های لازم برای کارآفرینان حوزه صنعت ساختمان است.
	مدیریت پروژه	قدرت مدیریت و متعهد بودن به زمان تحویل پروژه‌ها مهم است.
	نوآوری و خلاقیت	داشتن نوآوری و خلاقیت و هدایت آن در طراحی و ساخت مهم است.
	مهارت معماری و مهارت فنی	جذابیت معماری و فنی پروژه، تکنولوژی ساخت و کیفیت، ماهیت کاربری پروژه و اندازه و حجم پروژه منوط به میزان مهارت فعالان این حوزه است.
	تکنولوژی ساخت و کیفیت	آشنایی با تکنولوژی ساخت نوین و کیفیت محصولات جدید توانمندی خاص کارآفرینان صنعت ساختمان است.
	شناخت ماهیت کاربری	شناخت و تعیین ماهیت کاربری پروژه برای مشارکت در تامین مالی جمعی در صنعت ساختمان اهمیت دارد.
	شناخت و تطبیق حجم پروژه	شناخت و تطبیق حجم پروژه و بزرگی شرکتها و پروژه‌ها مهم است.
ویژگی‌های بازار مالی	آشنایی با انواع پاداش و دستمزد	نحوه کاربست پاداش و تشویق و دستمزد برای کارآفرینان صنعت ساختمان مهم است.
	شناسایی پلتفرم‌های واسط	وجود پلتفرم‌های واسط و عوامل نظارتی شناخته شده نقش موثری در رواج این ابزار مهم خواهد داشت.
	تخمین هزینه‌های ورود و خروج	تخمین هزینه‌های ورود و خروج، سهولت ورود و هزینه‌های ورود و خروج به یک پروژه ساختمانی برای مشارکت در تامین مالی جمعی مهم است.
	ارزیابی میزان تقاضای محصول	برآورد تقاضای موثر در واحدهای تجاری و مسکونی اهمیت دارد.

تورم و انتظارات تورمی	توجه به تورم و انتظارات تورمی برای مشارکت در تامین مالی جمعی در صنعت ساختمان اهمیت دارد.
ارزیابی میزان بازده سرمایه گذاری	نرخ بازده سرمایه گذاری ها برای مشارکت در تامین مالی جمعی در صنعت ساختمان اهمیت دارد.
شناخت ریسک های کلان (کشوری)	آشنای با ظریب امنیتی و ریسکها حاکم بر کشور مهم است.

در این پژوهش ۱۱ مصاحبه با خبرگانی از مدیران عالی رتبه حوزه ساختمان و بازار سرمایه صورت گرفت. در این پژوهش، بر اساس سؤالات مطرح شده، در پروتکل مصاحبه بر اساس الگوی شناختی استحصال شده از ادبیات، کدهای استخراج شده دسته بندی شد. در حقیقت محقق ابتدا هر یک از ابعاد اصلی شناسایی شده در تحقیق را بصورت یک سؤال از خبرگان پرسید و در ادامه در هر بخش سؤالات اصلی محقق مطرح شده و پاسخ های ارائه شده توسط خبرگان بصورت یک به یک، کدگذاری شده است. در ادامه بر اساس یافته های پژوهش بحث و نتیجه گیری مطرح می گردد:

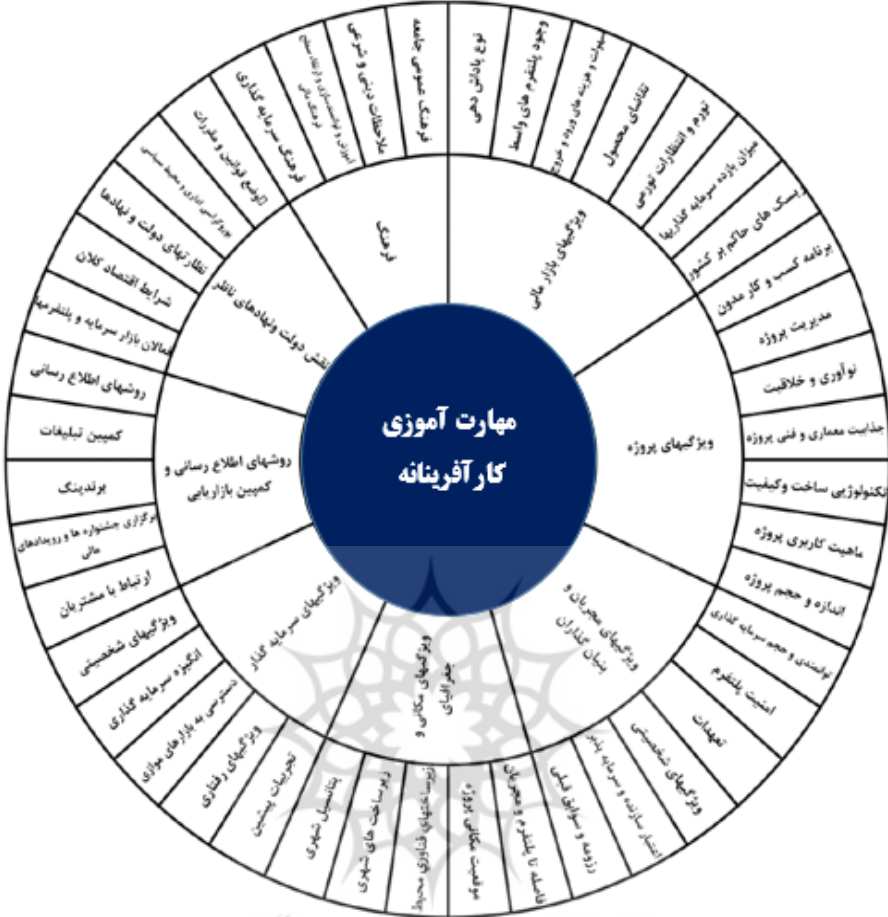
بحث و نتیجه گیری

کیفیت آموزش و محتوای برنامه های مهارت آموزی از نظر کارآیی درونی و برونی به عنوان اولین گام برای کلیه دست اندرکاران، سیاست گذاران و برنامه ریزان نظام آموزش فنی و حرفه ای و تربیت نیروی انسانی توانمند حائز اهمیت است. (م. سلمی و همکاران، ۱۳۹۴) در تحقیق حاضر به منظور شناسایی و کاربست مهارت های کارآفرینانه در توسعه صنعت ساختمان مبتنی بر اقتصاد اشتراکی و تامین مالی جمعی با روش تحقیق کیفی و ابزار مصاحبه اقدام گردید. نتایج حاصل از این پژوهش نشان داده است مهارت آموزی کارآفرینانه در سطوح مختلف (فردی، سازمانی و مدیریتی) لازم است تا پروژه های صنعت ساختمان مبتنی بر اقتصاد اشتراکی و تامین مالی جمعی به نتیجه رسیده و باعث توسعه و رونق این صنعت و نهایتاً توسعه ی کارآفرینی در سطح کلان گردد. این مهارت ها در هشت بخش کلی ارائه شده است: (۱) مهارت های فرهنگی که مشتمل بر «شناخت فرهنگ عمومی جامعه، ملاحظات دینی و شرعی، اصول فرهنگی کسب و کار»؛ (۲) مهارت های مربوط به شناخت قوانین دولتی و نهادهای ناظر مشتمل بر «شناخت قوانین موجود و پیگیری وضع قوانین و مقررات لازم، محیط سیاسی و شبکه سازی، نظارت و ارزیابی، شناسایی وضعیت اقتصاد کلان، شناخت فعالان

بازار سرمایه و پلتفرم‌ها؛ ۳) مهارت‌های مربوط به شناخت روش‌های اطلاع‌رسانی و کمپین‌بازاریابی مشتمل بر «آگاهی از شیوه‌های اطلاع‌رسانی، شناخت انواع کمپین‌تبلیغات، برندینگ، توانایی برگزاری رویدادها، مهارت‌های ارتباط با مشتریان؛ ۴) شناخت ویژگی‌های سرمایه‌گذاران مشتمل بر «ویژگی‌های شخصیتی، انگیزه‌های سرمایه‌گذاری، شناخت بازارهای موازی، شناخت ویژگی‌های رفتاری، تحلیل و کاربست تجربیات پیشین؛ ۵) شناخت ویژگی‌های مکانی و جغرافیایی «پتانسیل شهری، زیرساخت‌های شهری، زیرساخت‌های فناورانه، ارزیابی موقعیت مکانی پروژه، ارزیابی فاصله‌ی پلتفرم و مجریان؛ ۶) شناخت ویژگی‌های مجریان و بنیانگذاران مشتمل بر «حجم سرمایه‌گذاری، شناخت میزان امنیت پلتفرم، تعهدات، ویژگی‌های شخصیتی، شناخت اعتبار‌سازنده و سرمایه‌پذیران؛ ۷) شناخت ویژگی‌های پروژه مشتمل بر «مهارت تدوین برنامه کسب و کار، مدیریت پروژه، نوآوری و خلاقیت، مهارت معماری و مهارت فنی، تکنولوژی ساخت و کیفیت، شناخت ماهیت کاربری، شناخت و تطبیق حجم پروژه؛ ۸) شناخت ویژگی‌های بازار مالی مشتمل بر «آشنایی با انواع پاداش و دستمزد، شناسایی پلتفرم‌های واسط، تخمین هزینه‌های ورود و خروج، ارزیابی میزان تقاضای محصول، تورم و انتظارات تورمی، ارزیابی میزان بازده سرمایه‌گذاری، شناخت ریسک‌های کلان (کشوری)» می‌باشد.

نتایج این پژوهش در بخش اقتصاد اشتراکی و تامین مالی جمعی با پژوهش‌بختیاری و همکاران (۱۴۰۰) و در بخش مهارت‌های کارآفرینانه با تحقیق وطنی و همکاران (۱۴۰۱) همپوشانی و همسویی داشته است اما از آنجا که این تحقیق به لحاظ نظری جز موضوعاتی است که کمتر پرداخته شده و در پژوهش‌های داخلی و خارجی همپوشانی کلی با این موضوع وجود ندارد و از طرفی این پژوهش برای بوم و زمینه‌ای ایران انجام شده است؛ همسویی قابل توجهی بین نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات پیشین وجود نداشته است و این پژوهش به لحاظ تئوریکال و پرکتیکال حائز نوآوری است. امید است این پژوهش بتواند بینش‌هایی جدید، جهت توسعه‌ی مهارت‌آموزی کارآفرینانه جهت پاسخگویی به نیاز جامعه ایجاد نماید. در ادامه و در شکل (۲) الگوی پژوهش مستخرج از تحلیل داده‌ها (کدگذاری) ارائه شده است:

شکل (۲) الگوی نهایی پژوهش مستخرج از تحلیل داده های کیفی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 رتال جامع علوم انسانی

منابع

۱. آزاد رنجبر، رضا؛ چاوشی، سید کاظم؛ منطقی، خسرو (۱۳۹۵). مدل سازی تامین مالی جمعی موفق: مطالعه موردی در ایران. اولین کنفرانس بین المللی دستاورهای نوین پژوهشی در مدیریت، حسابداری و اقتصاد
۲. بختیاری مرضیه، حسینی نیا غلامحسین، ساجدی الهه. واکاوی مفهومی اقتصاد اشتراکی در راستای طراحی چارچوبی برای تامین مالی کارآفرینانه. مهارت آموزی ۱۴۰۰؛ ۹ (۳۵): ۲۸-۷
۳. زرنندی، سعید؛ افشارپور، محسن؛ عساکره، سجاد (۱۳۹۴). مطالعه تطبیقی مدل‌های کسب‌وکار پلتفرم‌های برتر تامین مالی جمعی در جهان. مدیریت توسعه فناوری، دوره ۳، شماره ۲، ۱۵۰-۱۲۷.
۴. مسلمی ناهید، موسوی علی. ارزیابی کیفیت برنامه‌ریزی درسی از دیدگاه مجریان آموزش سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور مطالعه موردی: حرفه برقکار صنعتی و برقکار ساختمان. مهارت آموزی ۱۳۹۴؛ ۴ (۱۴): ۵۷-۶۸
۵. وطنی یاسر، نصیری مجید، ثنائی پور هادی، گرجی محمدباقر. ارائه الگوی توسعه پایدار اجتماعی مبتنی بر مهارت آموزی و کارآفرینی. مهارت آموزی ۱۴۰۱؛ ۱۱ (۴۱): ۷-۳۰

۶. Bi, S., Liu, Z., & Usman, K. (2017). The influence of online information on investing decisions of reward-based crowdfunding. *Journal of Business Research*, 71, 10-18.
۷. Dai, H., & Zhang, D. J. (2019). Prosocial goal pursuit in crowdfunding: Evidence from kickstarter. *Journal of Marketing Research*, 56(3), 498-517.
۸. Davidson, R., & Poor, N. (2015). The barriers facing artists' use of crowdfunding platforms: Personality, emotional labor, and going to the well one too many times. *New Media & Society*, 17(2), 289-307.
۹. Farinha, L., Lopes, J., Bagchi-Sen, S., Sebastião, J. R., & Oliveira, J. (2020). Entrepreneurial dynamics and government policies to boost entrepreneurship performance. *Socio-Economic Planning Sciences*, 72, 100950.

۱۰. Hamari, J., Sjöklint, M., & Ukkonen, A. (2016). The sharing economy: Why people participate in collaborative consumption. *Journal of the association for information science and technology*, 67(9), 2047-2059.
۱۱. Huili, Y. A. O., Zhenzhen, W. A. N. G., & Tao, Z. H. O. U. (2016). Study on the Investors' Participation Motivations in Award-Based Crowdfunding. *International Business and Management*, 12(2), 29-33.
۱۲. Gong, D., Liu, S., Liu, J., & Ren, L. (2020). Who benefits from online financing? A sharing economy E-tailing platform perspective. *International Journal of Production Economics*, 222, 107490.
۱۳. Jian, L., & Shin, J. (2015). Motivations behind donors' contributions to crowd-funded journalism. *Mass Communication and Society*, 18(2), 165-18۵.
۱۴. Josefy, M., Dean, T. J., Albert, L. S., & Fitzg, M. A. (2017). The role of community in crowdfunding success: Evidence on cultural attributes in funding campaigns to “save the local theater”. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 41(2), 161-182.
۱۵. Li, Y., Bai, X., & Xue, K. (2020). Business modes in the sharing economy: How does the OEM cooperate with third-party sharing platforms?. *International Journal of Production Economics*, 221, 107467.
۱۶. Ma, H. L., Wong, C. W. H., Leung, L. C., & Chung, S. H. (2020). Facility sharing in business-to-business model: A real case study for container terminal operators in Hong Kong port. *International Journal of Production Economics*, 221, 107483.
۱۷. Mollick, E. (2014). The dynamics of crowdfunding: An exploratory study. *Journal of business venturing*, 1-16.
۱۸. Paschen, J. (2017). Choose wisely: Crowdfunding through the stages of the startup life cycle. *Business horizons*, 179-188.
۱۹. Roma, P., Panniello, U., & Nigro, G. L. (2019). Sharing economy and incumbents' pricing strategy: The impact of Airbnb on the hospitality industry. *International Journal of Production Economics*, 214, 17-29.
۲۰. Stemler, A. (2013). The JOBS Act and crowdfunding: Harnessing the power— and money—of the masses. . *Business Horizons*, 56(3), 271-275.
۲۱. Stanko, M., & Henard, D. (2017). Toward a better understanding of crowdfunding, openness and the consequences for innovation. *Research Policy*.

۲۲. Schwienbacher, A., & Larralde, B. (2010). Crowdfunding of Small Entrepreneurial Ventures. *SSRN Electronic Journal*, 10, 1-23.
۲۳. Zhao, Q., Chen, C. D., Wang, J. L., & Chen, P. C. (2017). Determinants of backers' funding intention in crowdfunding: Social exchange theory and regulatory focus. *Telematics and Informatics*, 34(1), 370-384.
۲۴. Yuan, Q., & Shen, B. (2019). Renting fashion with strategic customers in the sharing economy. *International Journal of Production Economics*, 218, 185-195.
۲۵. Wen, X., & Siqin, T. (2020). How do product quality uncertainties affect the sharing economy platforms with risk considerations? A mean-variance analysis. *International Journal of Production Economics*, 224, 107544.
۲۶. Weng, J., Hsieh, Y. C., Adnan, M. Z., & Yi, L. H. (2020). The motivation for Muslim customers' participation in the sharing economy. *Resources, Conservation and Recycling*, 155, 104554.

